

**Ομιλία του Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων
κ. Αδάμου Αδάμου
στη δημοσιογραφική διάσκεψη
για την παρουσίαση της Έκθεσης Πεπραγμένων
της Τέταρτης Συνόδου της Ενδέκατης Βουλευτικής Περιόδου**

**Τετάρτη, 25 Νοεμβρίου 2020, 10.00 π.μ.
Συνεδριακό Κέντρο Φιλοξενία, αίθουσα «Κερύνεια»**

Κυρίες και κύριοι,

Σας καλωσορίζω στη σημερινή διάσκεψη τύπου, που σκοπό έχει την παρουσίαση της Έκθεσης Πεπραγμένων για την Τέταρτη Τακτική Σύνοδο της Ενδέκατης Βουλευτικής Περιόδου. Διερμηνεύοντας τα συναισθήματα όλων των βουλευτών, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους κοινοβουλευτικούς συντάκτες και τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημέρωσης για τη σημερινή τους παρουσία, αλλά και για την κάλυψη των εργασιών του κοινοβουλίου κατά τη διάρκεια της παρελθούσας συνόδου. Η προβολή του κοινοβουλευτικού έργου συμβάλλει στην επικοινωνία του λαού με τους αντιπροσώπους του, διαμορφώνει μια ενημερωμένη κοινή γνώμη και ενδυναμώνει τις προσπάθειές μας για ανάπτυξη της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Διατηρώντας για τρίτη συνεχή χρονιά τη μορφή της **δίτομης έκδοσης**, η φετινή έκθεση πεπραγμένων παρουσιάζει το πολυσχιδές και πλούσιο έργο που ανέπτυξε η Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την υπό επισκόπηση περίοδο, παρά τις πρωτόγνωρα αντίξοες συνθήκες στις οποίες αναγκάστηκε να λειτουργήσει λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Ειδικότερα, στον **πρώτο τόμο** μέσω κειμένου, παραρτημάτων, γραφικών παραστάσεων και φωτογραφιών παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της Βουλής κατά την παρελθούσα σύνοδο, ενώ στον **δεύτερο τόμο** περιλαμβάνεται το σύνολο του νομοθετικού έργου που παρήχθη κατά κοινοβουλευτική επιτροπή, καθώς και τους αναπεμφθέντες στη Βουλή και τους αναφερθέντες στο Ανώτατο Δικαστήριο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας νόμους.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι και οι δύο τόμοι της έκθεσης πεπραγμένων έχουν ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Βουλής.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Ο κύριος άξονας των εργασιών του κοινοβουλίου είναι φυσικά η παραγωγή νομοθετικού έργου, αλλά και η άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Κατά την παρελθούσα σύνοδο, παρά τις **έκτακτες συνθήκες** που δημιουργήθηκαν συνεπεία της ενσκήψασας πανδημίας COVID-19, οι εργασίες τόσο των επιτροπών όσο και του σώματος ευρύτερα συνεχίστηκαν κανονικά και αποτελεσματικά με τη χρήση της τεχνολογίας. Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές στην αρχή της πανδημίας πραγματοποιούσαν διαβουλεύσεις μέσω τηλεδιασκέψεων, ενώ η ολομέλεια συνέρχετο μόνο για νομοθετήματα που αφορούσαν τα μέτρα για προστασία της υγείας του πληθυσμού και τη στήριξη της οικονομίας με συμμετοχή του ενός τρίτου των μελών του σώματος, που αποτελεί την απαιτούμενη από το σύνταγμα απαρτία. Στη συνέχεια οι εργασίες της Βουλής με απόφασή της μεταφέρθηκαν στο Συνεδριακό Κέντρο Φιλοξενία. Παρ' όλες τις πρακτικές δυσκολίες, η Βουλή των Αντιπροσώπων ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις και παρήγαγε σημαντικό έργο τόσο για την αντιμετώπιση της πανδημίας και τη στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων όσο και ευρύτερα για οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Ταυτόχρονα, οι ιδιαίτερες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία ώθησαν τη Βουλή στην περαιτέρω αξιοποίηση της τεχνολογίας τόσο από βουλευτές όσο και από το προσωπικό.

Ο αριθμός **συνεδριάσεων** της ολομέλειας ανήλθε στις 30, σε σύγκριση με 32 κατά την Τρίτη Σύνοδο της τρέχουσας βουλευτικής περιόδου. Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές πραγματοποίησαν 568 συνεδριάσεις, εκ των οποίων οι 37 πραγματοποιήθηκαν διά τηλεδιασκέψεως. Η παρατηρηθείσα μείωση του αριθμού συνεδριών κατά 62, σε σύγκριση με την Τρίτη Σύνοδο της τρέχουσας βουλευτικής περιόδου, κατά την οποία είχαν πραγματοποιηθεί 630 συνεδρίες, οφείλεται εν πολλοίς στις έκτακτες συνθήκες που δημιουργήθηκαν συνεπεία της πανδημίας COVID-19.

Η ολομέλεια **ψήφισε** 175 νομοσχέδια, εκ των οποίων τα 25 ψηφίστηκαν με τη διαδικασία του επείγοντος, 52 προτάσεις νόμου, εκ των οποίων οι 2 ψηφίστηκαν ως επείγουσες, και εγκρίθηκαν 75 κανονισμοί, εκ των οποίων οι 2 με τη διαδικασία του επείγοντος. **Αποσύρθηκαν** από την εκτελεστική εξουσία

17 νομοσχέδια και 4 κανονισμοί και, με τη σύμφωνη γνώμη των εισηγητών τους, 20 προτάσεις νόμου.

Κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας **ανέπεμψε** στη Βουλή προς επανεξέταση κατ' επίκλησιν του άρθρου 51.1 του συντάγματος 25 νόμους και 2 αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων. Οι 14 από τους αναπεμφθέντες νόμους και μία εκ των δύο αποφάσεων αναπέμφθηκαν για τυπικούς λόγους, συνακόλουθα οι σχετικές αναπομπές έγιναν αποδεκτές από το σώμα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ασκώντας το δικαίωμα του άρθρου 140 του συντάγματος, υπέβαλε **Αναφορά** στο Ανώτατο Δικαστήριο σχετικά με 3 νόμους.

Εξαιτίας των συνθηκών που δημιουργήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, παρουσιάστηκε η ανάγκη για θέσπιση σωρείας **έκτακτων νομοθετικών μέτρων** και ρυθμίσεων. Ειδικότερα, παραχωρήθηκαν μεταξύ άλλων εξουσίες στον Υπουργό Υγείας να εκδίδει διατάγματα βάσει ειδικής διάταξης στον περί Λοιμοκάθαρσης Νόμο, καθώς και στην Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να λαμβάνει αποφάσεις για ορισμένα θέματα, όπως το επίδομα ασθενείας, την ειδική άδεια σε εργαζόμενους γονείς, την καταβολή ανεργιακού επιδόματος και γενικά επί θεμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου. Ψηφίστηκαν επίσης μέτρα με στόχο την αναστολή της υποχρέωσης καταβολής δόσεων για οφειλέτες ενταγμένους σε ρύθμιση αποπληρωμής οφειλόμενων κοινωνικών εισφορών, την αναστολή των διατάξεων ανάκτησης κατοχής υποστατικών υπαγομένων στις διατάξεις του περί Ενοικιοστασίου Νόμου, όπως και νομοθεσία για την αναστολή αποπληρωμής δόσεων, περιλαμβανομένων τόκων για πιστωτικές διευκολύνσεις και για καθορισμένες κατηγορίες δανειοληπτών.

Άλλα **σημαντικά νομοθετήματα** που ψηφίστηκαν κατά την υπό επισκόπηση περίοδο ήταν μεταξύ άλλων και νομοθεσίες που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία της Ενιαίας Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την αναθεώρηση και τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης νομοθεσίας αναφορικά με την τιμητική πολιτογράφηση για λόγους δημόσιου συμφέροντος και την πολιτογράφηση αλλοδαπών επιχειρηματιών και επενδυτών, τον εκσυγχρονισμό του

υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά την οδική ασφάλεια με την αναθεώρηση των υφιστάμενων ποινών και εξώδικων ρυθμίσεων, τη διευκόλυνση της ανάκτησης ιδιοκτησίας και είσπραξης οφειλόμενων ενοικίων, την αύξηση του αριθμού των επαρχιακών δικαστών, τη δημιουργία Σχολής Δικαστών, τη σύσταση Υφυπουργείου Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, τη θεσμοθέτηση δικαιώματος σύνταξης χρειάς στους άρρενες συζύγους κ.ά.

Κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο ψηφίστηκαν 3 **τροποποιήσεις του συντάγματος**, σύμφωνα με τις οποίες η πλήρωση βουλευτικής έδρας σε περίπτωση αποποίησης ή μη κατάληψης αυτής καθορίζεται σε νόμο, απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή υποψηφιότητας για εκλογή στο αξίωμα του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας είναι το υποψήφιο πρόσωπο να μην έχει υπηρετήσει στο αξίωμα συνεχόμενα τις αμέσως δύο προηγούμενες θητείες και κατέστη δυνατή η διεκδίκηση βουλευτικής έδρας από πολίτες που συμπληρώνουν το 21^ο έτος της ηλικίας αντί το 25^ο που ίσχυε.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Στο πλαίσιο άσκησης του κοινοβουλευτικού ελέγχου ενεγράφη για συζήτηση στο **Κεφάλαιο Τέταρτο** της ημερήσιας διάταξης της ολομέλειας ένα θέμα και παράλληλα άλλα 223 θέματα ενεγράφησαν **αυτεπάγγελτα** ενώπιον των κοινοβουλευτικών επιτροπών, εκ των οποίων τα 7 αποσύρθηκαν.

Περαιτέρω, στα πλαίσια επίσης του κοινοβουλευτικού ελέγχου, υποβλήθηκαν κατά την υπό αναφορά σύνοδο από τους βουλευτές συνολικά 607 **ερωτήσεις** και λήφθηκαν από τους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς συνολικά 600 **απαντήσεις**, από τις οποίες οι 210 αφορούσαν ερωτήσεις προηγούμενων συνόδων.

Κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο συστάθηκε, με απόφαση του σώματος, ημερομηνίας 3^{ης} Ιουλίου 2020, η **Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων**, η οποία υπέβαλε στην ολομέλεια του σώματος δύο εισηγήσεις αναφορικά με το ζήτημα της άμεσης δημοσιοποίησης ή μη της λεγόμενης «Λίστας Γιωρκάτζη».

Με το πρώτο σχέδιο απόφασης υποβλήθηκε εισήγηση για δημοσιοποίηση αυτούσιας της Λίστας στις 17 Ιουλίου 2020, υπό την αίρεση της έκδοσης της

σχετικής απόφασης της Βουλής από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας διά δημοσίευσης αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Με το δεύτερο σχέδιο απόφασης υποβλήθηκε εισήγηση για δημοσιοποίηση της Λίστας την 31^η Ιουλίου 2020, ώστε στο μεταξύ να επέρχονταν σε αυτήν οι δέουσες διορθώσεις προς επικαιροποίησή της και διόρθωση λανθασμένων ή ανακριβών στοιχείων. Η ολομέλεια του σώματος προχώρησε σε έγκριση της πρώτης εισήγησης για άμεση δημοσιοποίηση της Λίστας και την παραπομπή της στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας προς δημοσίευση. Παρά ταύτα, η εν λόγω απόφαση αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για λόγους που αφορούσαν σε αναρμοδιότητα αυτού να προβεί σε δημοσίευσή της, καθότι, όπως σημειώθηκε στη σχετική επιστολή, βάσει νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου η εν λόγω απόφαση συνιστά πολιτική πράξη και όχι πράξη νομοθετικού περιεχομένου, συνεπώς εκφεύγει της υποχρέωσης του Προέδρου της Δημοκρατίας προς δημοσίευσή της. Πέραν των πιο πάνω, την 31^η Ιουλίου 2020 η επιτροπή υπέβαλε επίσης στο σώμα ενδιάμεση ενημερωτική έκθεση για τις μέχρι τον δεδομένο χρόνο εργασίες της, καθώς και για τα ευρήματά της σε σχέση με την εκ πρώτης όψεως επισκόπηση της Λίστας.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στον τομέα των ευρωπαϊκών υποθέσεων η Βουλή ασχολήθηκε με την εναρμόνιση της εσωτερικής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, με την παρακολούθηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στα πλαίσια της ΕΕ, με τη μελέτη εγγράφων που προέρχονται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και με άλλες δραστηριότητες που στοχεύουν στην υλοποίηση του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, όπως αυτή υπαγορεύεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων ενημερώθηκε και συζήτησε μεταξύ άλλων για τις εξελίξεις αναφορικά με το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, τη Δέκατη Πέμπτη Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο της ΕΕ σε σχέση με την εφαρμογή του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή για το έτος 2018, την ευρωπαϊκή πολιτική αντιμετώπισης του COVID-19, θέματα που αφορούν την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης κατά τη διάρκεια της πανδημίας, το θέμα της **εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου** από την ΕΕ, καθώς

και τους στόχους και τις πολιτικές της κυβέρνησης στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το Κλίμα και την Ενέργεια 2021-2030.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Στον τομέα της κοινοβουλευτικής διπλωματίας η Βουλή των Αντιπροσώπων υπήρξε και κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο δραστήρια και παραγωγική, με γνώμονα πάντα την προώθηση των καλώς νοούμενων συμφερόντων της Κυπριακής Δημοκρατίας στο διμερές, περιφερειακό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Το **κυπριακό πρόβλημα** ήταν και την περίοδο αυτή βασικός πυλώνας της διεθνούς δραστηριότητας του κοινοβουλίου, το οποίο με κάθε ευκαιρία αναδείκνυε τον ρόλο της χώρας μας ως παράγοντα ασφάλειας και σταθερότητας και ως γέφυρα διαλόγου μεταξύ της Ευρώπης και της ευρύτερης περιοχής. Δεν παρέλειψε να στηλιτεύσει, διά του Προέδρου και των μελών του, τις έκνομες ενέργειες της Τουρκίας κυρίως σε ό,τι αφορά την Αμμόχωστο και την αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και την αυξανόμενη προώθηση από την Τουρκία παράνομων μεταναστών μέσω των κατεχομένων προς τις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας. Τονίστηκε εξάλλου η ανάγκη εφαρμογής των συμβατικών υποχρεώσεων της Τουρκίας και των αποφάσεων του ΕΔΑΔ σε ό,τι αφορά τόσο τους αγνοούμενους όσο και τους πρόσφυγες και τις περιουσίες τους. Επίσης, στηλιτεύτηκε από Κύπριους βουλευτές με διάφορες ευκαιρίες η μεθοδευμένη καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς από την κατοχική δύναμη και γενικότερα οι τουρκικές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου στην Κύπρο.

Κατά την υπό αναφορά περίοδο τη Βουλή των Αντιπροσώπων τίμησαν με την παρουσία τους **σημαντικές προσωπικότητες**, όπως ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, ο Πρόεδρος της Ιρλανδίας, ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων της Λιβύης και ο Πρόεδρος και αντιπροσωπία της Παγκόσμιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης του Ελληνισμού.

Η Βουλή φιλοξένησε τη **13^η Διάσκεψη Προέδρων Κοινοβουλίων Μικρών Κρατών Ευρώπης**, καθώς και την **3^η Συνάντηση των Επικεφαλής των Αντιπροσωπιών των Χωρών «GroupMed»** στη Διακοινοβουλευτική

Διάσκεψη για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας.

Κάποιες δραστηριότητες που αναδεικνύουν τις κατευθύνσεις της πολύπλευρης **διεθνούς δραστηριότητας** του Προέδρου και των μελών της Βουλής είναι η καταδίκη σε διεθνείς κοινοβουλευτικούς οργανισμούς της απόφασης της Τουρκίας για μετατροπή της Αγίας Σοφίας από μουσείο σε τζαμί, η προώθηση της αραβοφωνίας στην Κύπρο και η πρόταση για τη δημιουργία πανεπιστημιακής έδρας Αραβικής Γλώσσας, η πρωτοβουλία για περαιτέρω ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής συνεργασίας και των ανταλλαγών μεταξύ Κύπρου και Ηνωμένου Βασιλείου στη μετά-Brexit εποχή, η δημιουργία του θεσμού της Παράλληλης Βουλής, η οποία παρουσιάστηκε στο πλαίσιο των εργασιών της 141^{ης} Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης κ.ά.

Οι Κύπριοι βουλευτές διατήρησαν, αλλά και κατέλαβαν νέες σημαντικές θέσεις σε κοινοβουλευτικούς οργανισμούς, τιμώντας την Κύπρο και την ίδια τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η **διεθνής δραστηριότητα** της Βουλής συνεχίστηκε και κατά την ενσκήψασα πανδημία του κορωνοϊού. Τα μέλη του σώματος συνέχισαν τις δραστηριότητές τους στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο μέσω τηλεδιασκέψεων, οι οποίες μέχρι το τέλος Αυγούστου 2020 αριθμούσαν σε 48.

ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Βουλή επέδειξε και κατά τη διάρκεια της παρελθούσας συνόδου έντονη δραστηριότητα στον τομέα των εκδηλώσεων πραγματοποιώντας διάφορες **εκδηλώσεις και συνέδρια** με τη συμμετοχή σημαντικών προσωπικοτήτων, όπως το συνέδριο με θέμα «Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση: Καινοτομία, Τεχνητή Νοημοσύνη και Ενσωμάτωση», την έκθεση «Οι Λατίνοι της Κύπρου», η οποία παρουσιάστηκε και στη Λεμεσό, την εσπερίδα με θέμα «Νικόλαος Ι. Σαρίπολος, Νικόλαος Ν. Σαρίπολος: Οι κυπριακής καταγωγής θεμελιωτές του Δημόσιου Δικαίου στην Ελλάδα», εκδήλωση για τα 20 χρόνια από την ψήφιση και εφαρμογή του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, καθώς και εκδήλωση μνήμης και τιμής για τον ιστορικό, ερευνητή και συγγραφέα Κώστα Π. Κύρρη.

Στα πλαίσια εξάλλου των εορτασμών για τα **εξηντάχρονα** του νομοθετικού σώματος εγκαινιάστηκε και εκτίθεται στο Σπίτι του Πολίτη η πολυθεματική έκθεση «Εξήντα Χρόνια Κυπριακής Δημοκρατίας, Εξήντα Παράθυρα στην Κοινοβουλευτική μας Ιστορία». Η έκθεση αποτυπώνει την εξηντάχρονη ιστορία της Βουλής μέσα από κείμενα, φωτογραφικό υλικό, πρωτοσέλιδα και άρθρα εφημερίδων, τεκμήρια και αντικείμενα και αποτελεί ένα συναρπαστικό μάθημα σύγχρονης ιστορίας του τόπου μας. Η εν λόγω έκθεση θα είναι ανοικτή για το κοινό μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2020.

Αξίζει να σημειωθεί ότι εκδόθηκαν ήδη τα **πρακτικά του συνεδρίου** «Προεδρική Δημοκρατία versus Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας» και της εσπερίδας για τους Σαριπόλους. Στα πλαίσια του εκδοτικού έργου εντάσσεται και η αναθεωρημένη επανέκδοση των ενημερωτικών εντύπων που προσφέρονται στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς εκπαιδευτηρίων που επισκέπτονται τη Βουλή.

ΕΡΕΥΝΕΣ, ΜΕΛΕΤΕΣ

Κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο ο Τομέας Ερευνών και Μελετών συνέχισε τις δραστηριότητές του και εκπόνησε ποικίλες έρευνες και μελέτες κατόπιν αιτήματος μελών του σώματος με θέματα όπως η παροχή οικονομικών ωφελημάτων προς ανήλικα άτομα με αναπηρία σε ευρωπαϊκές χώρες, οι νομοθετικές και άλλες ρυθμίσεις ξένων χωρών που αφορούν τις καλές πρακτικές «name and shame», οι πρόνοιες στις έννομες τάξεις χωρών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με τις απολαβές και τα ωφελήματα των βουλευτών και των συνεργατών τους, οι αριθμοί αυτοκτονιών στις χώρες μέλη της ΕΕ και στο Ηνωμένο Βασίλειο κ.ά.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε, με τη χρήση της τεχνολογίας η Βουλή συνέχισε να λειτουργεί κανονικά και αποτελεσματικά κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων ένεκα του κορωνοϊού. Οι βουλευτές και το προσωπικό μπόρεσαν να συνεχίσουν την εργασία τους και καθοριστικές διαβουλεύσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών διεξάγονταν κανονικά μέσω τηλεδιασκέψεων. Επισημαίνεται επίσης η εισαγωγή της χρήσης του συστήματος **«η-Συνεργασία»** στις συνεδριάσεις της ολομέλειας της Βουλής για τη διεξαγωγή

των εργασιών της με τη χρήση ψηφιακών εγγράφων, με αποτέλεσμα τη μείωση της διακίνησης έντυπου υλικού, η σύνδεση του κεντρικού κτιρίου της Βουλής με το Σπίτι του Πολίτη μέσω **οπτικών ινών**, η συνέχιση της **ζωντανής μετάδοσης των συνεδριάσεων** της ολομέλειας και η σημαντική αναβάθμιση της **ιστοσελίδας της Βουλής** σε πόρταλ, η οποία θα τεθεί σε λειτουργία από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Η ΒΟΥΛΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΙΚΩΝ/ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»

Η Βουλή έχει εδώ και δεκαετίες αναπτύξει μια ιδιαίτερα αγαστή συνεργασία με τα κυπριακά εκπαιδευτήρια φιλοξενώντας μαθητές και φοιτητές, στους οποίους λειτουργοί της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων αναπτύσσουν τον πολιτικό ρόλο και τις αρμοδιότητες του κυπριακού κοινοβουλίου. Εύλογα, κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο, λόγω της αναστολής της λειτουργίας των εκπαιδευτηρίων από τα μέσα Μαρτίου μέχρι και τις αρχές Ιουνίου 2020, ως μέτρου για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, οι επισκέψεις μαθητών και φοιτητών στη Βουλή σημείωσαν σημαντική μείωση. Συγκεκριμένα, κατά την παρελθούσα σύνοδο επισκέφθηκαν το κοινοβούλιο 1 115 εκπαιδευτικοί, μαθητές και φοιτητές από 23 εκπαιδευτήρια, ενώ κατά την προηγούμενη σύνοδο 1 702 εκπαιδευτικοί, μαθητές και φοιτητές από 39 εκπαιδευτήρια. Το κοινοβούλιο επισκέφθηκαν επίσης και έτυχαν ξενάγησης 164 μαθητές και εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Σχολείο-Πρεσβευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

Παρά ταύτα, έχει διαπιστωθεί ότι η μεγάλη απόσταση ανάμεσα σε σχολεία ακριτικών/απομακρυσμένων περιοχών και στο κτίριο της Βουλής καθιστά σχεδόν ανέφικτη την επιτόπου επίσκεψη και ενημέρωση των μαθητών αυτών των σχολείων. Ως εκ τούτου, τον Νοέμβριο του 2019 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα «**Η Βουλή στα Σχολεία των Ακριτικών/Απομακρυσμένων Περιοχών**», σύμφωνα με το οποίο βουλευτές και λειτουργοί της Βουλής επισκέφθηκαν το Δημοτικό Σχολείο, το Γυμνάσιο, το Λύκειο και την Τεχνική Σχολή της Πόλης Χρυσοχούς, καθώς και τα Δημοτικά Σχολεία Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς, Αργάκας και Πομού και έδωσαν διαλέξεις στους μαθητές για τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων. Οι βουλευτές

απάντησαν σε ερωτήματα που τους έθεσαν μαθητές και εκπαιδευτικοί σχετικά με το κοινοβούλιο, τις προσωπικές τους εμπειρίες, αλλά και τις ενέργειές τους για επίλυση προβλημάτων της περιοχής τους.

Δυστυχώς, λόγω της αναστολής της λειτουργίας των εκπαιδευτηρίων από τα μέσα Μαρτίου μέχρι και τις αρχές Ιουνίου 2020, ως μέτρου για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, η εαρινή επίσκεψη λειτουργών της Βουλής σε σχολεία της περιοχής Σολέας και Πιτσιλιάς δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ - ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και αυξημένες απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής, η Βουλή έχει θέσει ως όραμά της τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του κοινοβουλίου, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματικό στην επιτέλεση του ρόλου του και να ενισχυθεί και αναβαθμιστεί ως ο κατεξοχήν δημοκρατικός πολιτειακός θεσμός. Κάποιες πρωτοβουλίες και δράσεις που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της εκπλήρωσης του οράματός μας για εκσυγχρονισμό του κοινοβουλίου είναι και οι ακόλουθες:

- Τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή η νέα εκτεταμένη **τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής**, με την οποία έχουν θεσπισθεί ρυθμίσεις κανονιστικής φύσεως όσον αφορά τις υποχρεώσεις της εκτελεστικής εξουσίας προς τη Βουλή στο στάδιο της υποβολής των νομοσχεδίων και της δευτερογενούς νομοθεσίας προς εξορθολογισμό διαδικασιών που κρίθηκε ότι παρουσίαζαν σοβαρές αδυναμίες.
- Συνεχίστηκε η προσπάθεια για εκπόνηση **Κώδικα Δεοντολογίας** για τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, με την ετοιμασία προσχεδίου τέτοιου κώδικα στη βάση κυρίως των παρατηρήσεων της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης, γνωστής ως GRECO. Το εν λόγω προσχέδιο τέθηκε ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως και βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο συζήτησης. Με την έγκριση του υπό αναφορά κώδικα, ο οποίος θα ισχύει συμπληρωματικά προς τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, αναμένεται ότι τόσο η Βουλή ως σώμα όσο και οι βουλευτές κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων τους θα διέπονται από ένα ισχυρό πλέγμα αρχών και

κανόνων συμπεριφοράς, το οποίο θα διασφαλίζει υψηλά πρότυπα πολιτικού πολιτισμού και διαφάνειας.

- Η Βουλή κατά την παρελθούσα σύνοδο ενισχύθηκε με τη σύσταση και λειτουργία του **Τομέα Νομικών**, ο οποίος εντάχθηκε στην Υπηρεσία Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, με σκοπό την παραγωγή αρτιότερου εν γένει νομοθετικού έργου. Κύριο έργο του Τομέα είναι η επεξεργασία των σχεδίων νόμων, η εις βάθος μελέτη αυτών και η εκτενής έρευνα περί της συμβατότητας των προτεινόμενων νομοθετημάτων με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ώστε να εντοπισθούν πιθανά κενά, αντινομίες, υπέρβαση εξουσίας και ενδεχόμενη σύγχυση δικαιοδοσιών. Ακολουθεί η ετοιμασία και προώθηση σημειωμάτων στις κοινοβουλευτικές επιτροπές επί καθαρά νομικής φύσεως σημείων. Κατά την υπό επισκόπηση σύνοδο και παρά το σύντομο χρονικό διάστημα από την έναρξη της λειτουργίας του, ο Τομέας επέδειξε αξιόλογο έργο με την ετοιμασία 201 σημειωμάτων.
- Η Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την παρελθούσα σύνοδο λειτούργησε υπό καθεστώς **οικονομικής αυτονομίας**, όπως ακριβώς επιτάσσει η αρχή της διάκρισης των εξουσιών, η οποία διατρέχει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην παρούσα φάση βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση νόμου ο οποίος θα ρυθμίζει τα της εκτελέσεως του προϋπολογισμού της Βουλής, καθώς και οποιοδήποτε άλλο συναφές ζήτημα για σκοπούς διασφάλισης πλήρους οικονομικής αυτονομίας της Βουλής.
- Με στόχο την ανάπτυξη μιας διαδραστικής σχέσης με την κοινωνία και τους πολίτες και τη συμβολή της μεταξύ άλλων στην αντιμετώπιση του δημοκρατικού ελλείμματος, καθώς και στη διεύρυνση και αναβάθμιση του κοινοβουλευτικού έργου, η Βουλή των Αντιπροσώπων προχώρησε στη δημιουργία ενός νέου θεσμού, της **Παράλληλης Βουλής**, του οποίου η ιδρυτική σύνοδος διεξήχθη τον Νοέμβριο του 2019. Μέσω του θεσμού δίδεται στους πολίτες η ευκαιρία εμπλοκής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τα θέματα που τους αφορούν, διασφαλίζοντας ότι οι ανησυχίες και οι απόψεις τους εισακούονται σε πρώτη φάση και ακολούθως λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση και διαμόρφωση σχετικών πολιτικών.

Κατά την υπό αναφορά σύνοδο λειτούργησαν 6 Βουλές της Παράλληλης Βουλής: η Βουλή για την Έρευνα, την Καινοτομία και την Ψηφιακή

Διακυβέρνηση, η Βουλή για το Περιβάλλον, την Οικολογία-Αειφορία και την Υγεία, η Βουλή για τον Πολιτισμό, η Βουλή για την Κοινωνία των Πολιτών, η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων και η Κυπριακή Παιδοβουλή. Πρόσφατα έχουμε προχωρήσει και στην ίδρυση της έβδομης Βουλής της Παράλληλης Βουλής με την ονομασία «Βουλή για την Επιχειρηματικότητα».

Οι συνεδριάσεις των επιτροπών της Παράλληλης Βουλής ήταν συχνές και η εξέταση θεμάτων συνεχής και, παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας και τη μεταβολή των δια ζώσης συνεδριών, αυτές συνεχίστηκαν εξ αποστάσεως με τηλεδιασκέψεις και παρατηρήθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητική συμμετοχή. Είναι άξιο αναφοράς ότι η Παράλληλη Βουλή έχει υιοθετήσει τους 17 διακηρυγμένους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της πρωτοβουλίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών UN75 και τους έχει ενσωματώσει στις δράσεις εκάστης επιτροπής. Η Παράλληλη Βουλή ως θεσμός αποτελεί μια παγκόσμια πρωτοτυπία της κυπριακής Βουλής, για τη δράση της οποίας ενημερώνονται διεθνείς οργανισμοί, που επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον θεσμό ως μια καλή πρακτική εμπλοκής των πολιτών στο κοινωνικό γίνεσθαι.

Παράλληλα, κατά την υπό επισκόπηση περίοδο συνήλθαν οι ειδικές ετήσιες σύνοδοι της Βουλής των Γερόντων, της Κυπριακής Παιδοβουλής και της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

- Τον Νοέμβριο του 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναστήλωσης και αποκατάστασης του **Σπιτιού του Πολίτη**. Το κτίριο έχει διαμορφωθεί, για να μπορεί ο επισκέπτης να έχει άμεση πρόσβαση στο έργο του κοινοβουλίου, αξιοποιώντας την άρτια τεχνολογία και τις υπηρεσίες που παρέχονται. Ειδικότερα, η ψηφιακή βιβλιοθήκη της Βουλής, καθώς και τα πορίσματα, οι εκθέσεις, τα ψηφίσματα και οι αποφάσεις του σώματος βρίσκονται πλέον στη διάθεση του πολίτη για περαιτέρω επεξεργασία και μελέτη. Απώτερος σκοπός του Σπιτιού του Πολίτη είναι η δημιουργία ενός χώρου επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ του νομοθέτη και των πολιτών, ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχική δημοκρατία σε όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας. Αναγνωρίζοντας την ιστορική και πολιτισμική αξία του κτιρίου, αλλά και τις δυνατότητες που προσφέρει η σημερινή χρήση του, προσωπικότητες εντός και εκτός Κύπρου έχουν εισηγηθεί όπως το έργο προταθεί για βραβείο «Europa Nostra».

- Όσον αφορά τον **Φάκελο της Κύπρου**, κατά την υπό επισκόπηση περίοδο κυκλοφόρησαν ο έβδομος και ο όγδοος τόμος. Λόγω των εθνικών εκλογών στην Ελλάδα, που οδήγησαν σε νέα σύνθεση της Βουλής των Ελλήνων, αλλά και της πανδημίας, η έκδοση των επόμενων τόμων έχει καθυστερήσει και αναμένεται να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του 2020.

Φίλες και φίλοι,

Όσα αναφέρθηκαν σκιαγραφούν το έργο που επιτελέστηκε κατά την παρελθούσα σύνοδο, το οποίο κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό και ουσιώδες.

Κλείνοντας, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω το προσωπικό της Βουλής και τους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες, που με την εργατικότητα τους βοηθούν τα μέλη του σώματος στην ομαλή και αποτελεσματική διεκπεραίωση του έργου τους.

Σας ευχαριστώ όλους για την προσοχή σας. Είμαι στη διάθεσή σας για οποιεσδήποτε ερωτήσεις.